

H. 450 cm.

Copyright Country Life

Twee verguld houten consoletafels met spiegels afkomstig uit het huis Shardeloes

door TH. H. LUNSINGH SCHEURLEER

De schijnbare grilligheid, de volkomen asymmetrie, de speelse toepassing van aan de natuur ontleende motieven – dit alles was voor kritische, met andere idealen bezielde tijdgenoten aanleiding genoeg de Rococo-stijl hardgrondig te verachten. De heftige kritiek door de graveur C.N. Cochin in 1752 uitgebracht was in dit opzicht symptomatisch en het zou nog slechts korte tijd duren of de klassieke oudheid werd andermaal de bron van inspiratie voor iedere ontwerper. In het proces dat naar deze stijlvernieuwing heeft geleid, is er wel geen kunstenaar te noemen, die zo vroeg en zo consequent met de Rococo-stijl gebroken heeft als de Engelse architect Robert Adam. Een verblijf van enige jaren in Italië had zijn liefde voor de Romeinse kunst slechts aangewakkerd en toen hij in 1758 in Engeland terugkeerde en in hetzelfde jaar reeds belast werd met de verbouwing van het Huis Shardeloes, bleek spoedig hoe ingrijpend zijn denkbeelden waren. Zeer groot is het oeuvre – wij noemen hier slechts Landsdowne House, Harewood House, Ken Wood en Osterley –, dat Adam ons nagelaten heeft, en daar hij zijn werkzaamheid niet beperkte tot het eigenlijke bouwen, maar in zijn ontwerpen ook interieurs en meubilair betrok, heeft zijn classicistische stijl op de gehele Engelse decoratieve kunst van de laatste dertig jaren der 18de eeuw haar stempel gedrukt.

In Shardeloes vertonen niet alleen plafonds, wanden en deuren in een aantal vertrekken, maar ook het tweetal onlangs door het Rijksmuseum verkregen halfronde vergulde penanttafels met bijbehorende spiegels die oorspronkelijk in de 'Drawingroom' stonden, Adam's hand. De tafels met de spiegels zijn van grootse afmetingen (totale hoogte omstreeks 450 cm). Zij geven met hun gecanneleerde zuiltjes, hun ovale kelkbladeren, hun bloemslingers en niet te vergeten het 'bucranium' boven in het midden van de spiegelijst een perfect beeld van Adam's ornamentiek. De verbouwing van Shardeloes vond in opdracht van Wm. Drake plaats en wij weten, dat hij tussen 1765 en 1768 voor ruim £ 1 000.— meubilair voor dit huis bestelde bij de 'carver and cabinet-maker' John Linnell. Er is zelfs een tekening van Linnell voor een consoletafel met spiegel voor de 'Drawingroom' bewaard gebleven. Maar Linnell, die ook als ontwerper een bekwaam vakman geweest moet zijn, miste toch de inventieve geest van Adam en zijn tekening vertoont wel de stijl van de grote architect, maar mist de verfijning van de uitgevoerde tafels, die rechtstreeks naar een ontwerp van Adam door John Linnell moeten zijn vervaardigd.